

1542

Per a

(ALDC, IX, 2169. Cal ésser agosarats *per a anar* pel món)

L'enunciat forma part de la frase "Cal ésser agosarats *per a anar* pel món" on pel fet de trobar-se la preposició seguida del verb *anar*, realitzat sovint *nar* (cf. mapa 1364), presenta uns fets de classificació complexa.

El resultat més extens és *per* ("per anar", "per nar"), pron. [pər] en cat. or. i [per] en cat. occ., amb la var. *p[a]r* 118, 121, 141, 143, 146, 148, 157, 185, del cat occ.; alg. [pe] 85, de caràcter contextual ("pe campar"), i loc. 182, 183; *pa* (< *pe[r] a*), seguit generalment de mot començat per consonant (*pa la cuina, pa fer*, etc.), reduït a *p'* seguit de *anar*, que en cat. occ. en general no perd la vocal inicial; *pr-* 66, 90 s'explica dins el context "per anar" amb síncope de la vocal dins el segment *per a* > *pra*.

Finalment, cal consignar un lexema diferent, *ta* (*t'*), var. de *da* (*t'anar; d'anar*), resultat de la descomposició de *enda*, del llat. INDE AD, i la seva var. ensordida *enta* (per l'escassa freqüència del grup -ND-, que s'havia assimilat en *n*), descomposta en *en ta* i simplificada en *ta*, formes freqüents en aragonès i gascó.

Des d'una perspectiva geolingüística, cal notar la gran extensió de *per*, del bal. i gran part del cat. peninsular, tret del val. on predomina *pa* (*p'*). Parlars ribagorçans manifesten continuïtat d'àrea lingüística amb l'aragonès.

Per és mot normatiu des del *DOrt*, 1917; *per a*, des del *DG_I*, 1932.

